

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI
BARTOLOMEJ

ROČNÍK XVIII. ČÍSLO 4 APRÍL 2010

Kvetný víkend - Nádej v bode nula - AKCIA K
Rozhovor s Alžbetou Kiššovou - 20 rokov biskupskej služby
Kde je naša chatrč? - Bl. Štefan Vincent Frelichowski

Kvetný víkend 2010

V dňoch 26. - 28. marca 2010, teda počas víkendu, v ktorý sme slávili Kvetnú nedeľu, sa v Banskej Bystrici stretla mládež z celej diecézy. Tradičné stretnutie Kvetný víkend sa teší veľkému záujmu mladých a aj tento rok sa ich zišlo približne osemsto.

Sekcia pre mládež Banskobystrickej diecézy pripravila bohatý program, v ktorom nechýbali okrem svätých omší a adorácií aj zaujímavé prednášky, diskusie, workshopy, tvorivé dielne či koncerty. Dôležitou súčasťou aktivít bola aj práca v skupinkách, kde sa účastníci zamýšľali nad ročnou témou. Pápež Benedikt XVI na tento rok zvolil citát z Markovho evanjelia „Učiteľ dobrý, čo mám robiť, aby som obsiahol život večný?“ (Mk 10, 17).

-av-

Nádej v bode nula

4/10

Ak existuje slovo, ktorým sa dá vyjadriť podstata veľkonočných sviatkov, tak je to slovo „nádej“. Možno v dnešných časoch o to viac, že prežívame krízu. Ekonomickú, hospodársku, ale odvážim sa napísať, že snád' ešte hlbšiu morálnu a ľudskú. Akoby sa egoizmus, lož, pokrytectvo, beznádej a prázdnota natrvalo usídlili medzi ľuďmi a v ľuďoch. V nás.

Prichádza čas, ktorý nás môže z tohto smrtiaceho kolobehu vytrhnúť. Otázkou je, či v to veríme a či to vôbec chceme. Či nie je egoistické pohodlie pre nás viac ako riskantný život s Kristom. Áno, riskantný, pretože vyžaduje odvahu zmeniť seba a ochotu budovať lepší svet.

Veríme? V čom spočíva naša nádej? Viera a nádej by vždy mali ísť spolu. Tak, ako spolu bežali apoštoli Peter a Ján k prázdnemu hrobu. Nádej možno dá viere prednosť, aby nahliadla do hrobu a vyslovila, čo vidí, ale nezabudnime, že nádej bežala rýchlejšie a v cieľi je prvá. Sú chvíle, kedy je ťažké veriť - ako to určite bolo v ono veľkonočné ráno - vtedy však nádej razí a ukazuje cestu (porov. Jn 20, 3-8).

Spomeňme si na smutné miesto uprostred rušného Manhattanu, na jamu po mrakodrapoch, zničených teroristickým útokom na prahu tretieho milénia, 11. septembra 2001. Američania nazvali toto miesto - túto nezahojenú ranu na tele nášho sveta - Ground Zero (Point Zero), teda bod nula. Vidiac tento obraz, nemožno sa zbaviť myšlienky: áno, tu a teraz má Amerika (a svet) svoj „bod nula“.

Niet ho tu. Vstal z mŕtvych!
Lk 24, 6

„Kde bol Boh v Osvienčime?“ pýtala sa rabína Jonathana Sacksa. „Bol tam v prikázani *Nezabiješ*,“ odpovedal rabín. Aj 11. septembra bol Boh na Manhattane v prikázani *Nezabiješ, Miluj bližneho ako seba samého*; i v ten deň sa v kostoloch čítalo: „Milujte svojich nepriateľov“ (Lk 6, 27) a v mešitách z Koránu: „Ak zabiješ jediného nevinného človeka, je to, akoby si zabil celý svet.“ I v dnešnej kríze je Boh prítomný v prikázani *Nepokradneš* a vo vete „Nemožno slúžiť Bohu aj mamone“ (Mt 6, 24).

Boh, ktorý sa zjavil Mojžišovi na púšti v ohnivom kríku, k nemu prišiel ako výzva a úloha, ako nádej a prislúbenie: „Budem s tebou. Chod', splň úlohu, ktorú ti dávam. Chod' a vyslobod' môj ľud.“ A na opätovnú otázku zjavuje svoje meno a svoju podstatu: „Budem s tebou.“ Toto mu muselo stačiť, Boh viac o sebe neprezradil. Boh neprichádza

ako náhrada či konkurent našej slobody, ako ten, ktorý by nás zbavil našej vlastnej zodpovednosti. Naopak, dovoľáva sa našej slobody a svoj plán zveruje do našej zodpovednosti v podobe poslania a prislúbenia. Negarantuje bezproblémový priebeh, ani oslnivý úspech vecí, ktoré od nás žiada; iba sľubuje: „Bu-dem s tebou. Budem s tebou aj v temnej noci na tejto ceste tak, ako som bol s Jakubom: niekedy ťa posilním spánkom plným prorockých snov, inokedy budem s tebou zápa-siť ako vtedy na brehu riečky Jabok. Budem s tebou ako s Abrahámom v zlomovom bode strašnej skúšky na hore Moria, budem s tebou ako s vyčerpaným Eliášom na púšti, keď som mu poslal výzvu, aby pokračoval v púti, ale i chlieb ako posilu na cestu.“

Tieto obrazy sa nám zjavujú, keď myslíme na všetky miesta hlbokých rán na mape ľudských nádejí, keď bez slov stojíme pod bránou Osvienčimu, na Ground Zero, keď vidíme obrazy skazy na Haiti, v Čile, keď vidíme mŕtve telá prikryté plachtami, keď sa osobne stretávame so smrťou, bolesťou a neúspechom. Sú chvíle, keď sa nádej ocitne v bode nula. Sú chvíle, keď sme osamelí, znechutení a vyčerpaní. Práve vtedy prichádza Boh so svojou výzvou: „Vstaň, máš pred sebou d'alekú cestu.“ A chlebom na cestu nám bude skutočná Nádej.

V texte sú použité myšlienky z knihy Stromu zbýva nádeje, Tomáš Halík, 2009

-mk-

Dnes na slovíčko so septimánkou Alžbetou Kiššovou, víťazkou súťaže Juvenes Translatores

Som šťastná, že mi Boh doprial reprezentovať

Miluje prechádzky prírodou, foto-grafovanie, hru na klavíri, no naj-viac zo všetkého štúdium Biblie. Je členkou redakčnej rady školského časopisu Cool School. Od jedenás-tich rokov navštevuje Piaristické gymnázium, predtým chodila do Piaristickej základnej školy. Ako sa vyjadrila, na tomto gymnázium je spokojná a štúdium ju baví. Je vd'ačná, že môže navštevovať túto mimoriadnu školu. So záujmom sa venuje najmä anglickému, nemeckému a latinskému jazyku. Skromná víťazka európskej súťaže mladých prekladateľov Alžbeta Kiššová (17).

Himmel und Erde werden vergehen,
aber meine Worte werden nicht vergehen.
Nebo a zem sa pominú, ale moje slová sa nepominú.
(Mt 24, 35)

Alžbetka, ako si sa dostala k štúdiu jazykov?

K štúdiu jazykov ma už od malička viedla moja mamina. V našej škole som dostala možnosť v spoznávaní cudzích jazykov pokračovať. Angličtinu ma od terciie učí naša triedna pani profesorka Mgr. Marta Orliková, ktorá nás dokáže motivovať, nadchnúť, no vie byť aj prísna, keď si to situácia vyžaduje. Tento rok nás nemčinu učí pani profesorka Mgr. Zuzana Boráková a latinčinu pani profesorka Mgr. Monika Pišová. Obe sa nám venujú s láskou a trpezlivosťou. Tým, samozrejme, nevnímam ani ostatných pedagógov, ktorí nám venujú svoj čas pri vyučovaní, za čo im ďakujem.

Čo je na tejto škole najzaujímavejšie?

V prvom rade mám to šťastie, že môžem slobodne a bez ostychu vyznávať vieru v Trojjediného Boha. Kedykoľvek sa môžeme utiahnuť do modlitby v kaplnke našej školy, a navyše, každý piatok sa slúži cez nultú vyučovaciu hodinu svätá omša v kaplnke. Na zasvätené cirkevné sviatky sa slúžia pre žiakov spojenej školy sväté omše. Dokonca jedným z pôvodcov myšlienky založiť na škole duchovné spoločenstvá pre mladých bol pán riaditeľ PaedDr. Juraj Ďurnek, SchP. Mnohí z našich študentov sú mu za to vďační a myslím si, že ich rodičia tiež, pretože aj spoločenstvá a chvály priviedli ich deti k viere a dôvere v nášho Pána. Všetci pátri, reholné sestry a ďalší zamestnanci školy sa

snažia spríjemniť nám chvíle počas štúdia, ktoré nie sú vždy najľahšie.

Veľkonočnú radosť z Ježišovho víťazstva ti určite znásobilo víťazstvo v súťaži Juvenes Translatores.

Juvenes Translatores je súťaž pre mladých prekladateľov. Môže sa na nej zúčastniť každý, kto je občanom Európskej únie a v čase konania súťaže už dovŕšil vek sedemnást rokov, avšak účasť je možná len jeden raz. Každý súťažiaci má možnosť prekladať z každého oficiálneho jazyka EU do každého z týchto jazykov. V súčasnosti je týchto jazykov 27.

Na súťaž ma vybrala pani profesorka Mgr. Dagmar Tragorová, u ktorej navštevujem hodiny konverzácie z nemeckého jazyka. Preklad textov prebiehal priamo v našej škole. Spolu so mnou súťažili ešte ďalší dvaja študenti gymnázia. Nuž a vo februári sme sa dozvedeli výsledky. Božia múdrosť bola ku mne milostivá a vyhrala som, avšak prvé miesto

Mgr. Dagmar Tragorová a Alžbetka po odovzdávaní cien v Bruseli

medzi ocenenými by som dopriala každému z nás.

Nastalo mailovanie s Bruselom, vybavenie formalít... Mňa sprevádzala pani profesorka Dagmar Tragorová, no niektorí z víťazov z ostatných krajín prišli aj v sprievode svojich rodičov.

Aká bola atmosféra v Bruseli?

Do Bruselu sme leteli. Najradšej by som bola, keby tam so mnou smeli byť nielen moji najbližší, ale aj celá moja trieda a škola, aby sa tiež mohli tešiť so mnou a spoznať úžasných ľudí, mladých i starších. Ceny nám odovzdávali pani eurokomisárka pre vzdelávanie, kultúru, viacjazyčnosť a mládež Androulla Vassilio-

Vítazi z 27 krajín EU

uvá a generálny riaditeľ generálneho riaditeľstva pre preklad, a zároveň predseda poroty, Karl-Johan Lönnroth.

Býva zvykom, že sa na podobných podujatiach vytvárajú nové priateľstvá...

Skutočne som tam stretla množstvo skvelých a veselých ľudí. Podarilo sa nám prekonať všetky bariéry predsudkov o jednotlivých krajinách, preto sme sa mohli naozaj slobodne a spoločne radovať.

Som šťastná, že mi Boh doprial reprezentovať aspoň takto naše milované Slovensko, Prievidzu, aj Piaristické gymnázium F. Hanáka v Prievidzi.

Za rozhovor ďakuje Anka G. Vavrová

13. apríl 2010 - AKCIA K

60.výročie Barbarskej noci - likvidácie kláštorov

Tento rok nie je len rokom kresťanskej kultúry, ale pripomíname si aj smutné 60. výročie likvidácie kláštorov totalitnou komunistickou vládou. Do histórie sa táto udalosť zapísala ako Barbarská noc.

V nočných hodinách ŠTB spolu s ďalšími silovými zložkami (národná bezpečnosť, ľudové milície, armáda) vnikli násilne do kláštorov mužských a ženských reholí. V Československu sa zmenil život 2376 rehoľníkov, ktorých odvliekli do centralizačných kláštorov a následne mnohých z nich internovali v pracovných táborech a odsúdili. Všetko sa odohralo v čase veľkonočnej oktávy. Práve v dobe slávenia víťazstva Ježiša Krista nad hriechom a smrťou sa mala uskutočniť výhra komunizmu nad rehoľníkmi.

Dôsledné prípravy

Na adresu reholí a kláštorov sa Ústredný výbor KŠČ počas zasadnutia koncom februára 1950 vyjadril nasledovne: „*Kláštory je tu obrovské množstvo. Všade sa páchajú viac-menej neplechy protištátne. My máme tisíc a jeden dôvodov, aby sme tomu urobili prietrž. Chceme postupne viac koncentrovať rády, aby sme ich mali viac pod dozorom, viac pod rukou, aby neboli také rozlezené, ako sú teraz.*“

Činnosť zákrokových jednotiek na miestach kláštorov nebola zameraná len na údernú fázu odsunu rehoľníkov. Oveľa väčší bol jej prevenčný dosah. Hneď po príchode malo dôjsť k obsadeniu telefonnej ústredne, zablokovaní prístupu na zvonice a k siréne, tiež mali byť obsadené poštové úrady. Úlohou vojska bolo obsadiť vchody a východy z obce, do obce sa bolo možné dostať len za pomoci hesla, ktoré ovládali motorizovaní príslušníci (tzv. spojky) a vojsko. Heslo v banskobystrickom regióne znelo „Bodák-Bystrica“.

Akcia K predchádzal obrovský vykonštruovaný proces s rehoľníkmi

Foto: MANDZÁK, D. A.:

Agent a špión Vatikánu. Bratislava: UPN, 2008, s. 375

Na základe príprav vidieť, akú dôležitosť mala tzv. Akcia K v očiach štátnych orgánov. V prípade akéhokoľvek odporu rehoľníkov a verejnosti mali príslušné operačné zložky dostatočný arzenál zbraní.

Svedectvo

„*Na Králikoch už pred nami boli dovezení aj rehoľníci z iných reholí. Nám mladším sa neušlo miesta v izbách, nás umiestnili na povale. Dostali sme slamníky, prikrývky pre nás nemali. Drkotali nám zuby, vonku bolo vidieť ešte sneh. Starší kňazi vytrhnutie z kláštorov veľmi ťažko niesli. Umierali jeden za druhým. Potom prišla ostrá basa. Vyšetrovacía väzba na Februárke, na ŠTB, Justičný palác, Valdice. Tým, čo mi krivdili, som zo srdca odpustil. Vyšetrovateľa, ktorý ma vyšetroval na Februárke na ŠTB, som v živote stretol dvakrát. Raz sme sa viezli v dopravnom prostriedku. Bol zneistený, zo svojej strany som mu dal pocítiť, že sa na neho nehnevám. Druhý krát to bolo na pohrebe jeho matky. Pochovávali kňazi z Blumentálskej farnosti, ja som tam slúžil ako kostolník. O svojej kňazskej vysviacke som nemohol prezradiť ani vlastnej mamičke. Sedem rokov nevedela, že má syna kňaza. Bolo to bremeno, ale zostať verný danému slovu, sľubu, bolo jediné správne. Pán Boh je verný nám - my sme povinní byť verní jemu. Mal som to šťastie byť na jednej cele s pánom biskupom Vojtaššakom, videl som ho ticho trpieť, ticho sa obetovať, ticho sa modliť za cirkvi, za svojich kňazov.*“

Andrej Konc - redemptorista

I dnes sme svedkami útokov na rehoľníkov a rehoľníčky, a to nie len cez médiá, ale aj bežne na ulici sa stretávajú Bohu zasvätené osoby s urážlivými poznámkami. Budeme radi, ak vykročíme s nimi, aby sme si pripomenuli ich nezastupiteľné svedectvo, vzájomne sa povzbudili a prejavili vďačnosť nad svedectvom martýrskeho života generácií rehoľníč a rehoľníkov z obdobia komunistickej totality.

Udalosti noci z 13. na 14. apríla 1950 si pripomenieme aj v našej farnosti. Všetkých pozývame na spomienkové podujatie, v ktorom si pripomenieme udalosti Barbarskej noci, kedy totalitná vládna moc v Československu tvrdo zasiahla voči rehoľníkom. Veríme, že sa nám spoločne podarí preukázať silu vďačnosti a pozornosti voči ľuďom utrpenia a zároveň nezabudnúť na tragiku doby, ktorá uchvátila našu krajinu pod kuratelou totalitnej moci.

V spoločnej modlitbe sa spojíme aj s veriacimi v iných mestách, pretože v mnohých kostoloch na Sloven-

sku sa 13. apríla 2010 od 20:58 do 21:01 rozoznejú zvony, aby nás vyzvali k modlitbe a tichej adorácii.

Program spomienkového podujatia 13. apríla 2010 v Prievidzi:

- Farský kostol sv. Bartolomeja
- 19:30** - krátke dokumentárne filmy o udalostiach
- 20:00** - prednáška o udalostiach s historikom ThDr. HELic. Pavlom Kollárom, PhD.
- 20:55** - tichý sviečkový sprievod mestom za zvukov zvonov do kostola Najsvätejšej Trojice (kláštor piaristov)
- 21:10** - adorácia pred sviatosťou oltárnu
- 21:45** - slávnostné požehnanie

Prineste si kahanček do sviečkového sprievodu.

Podujatie organizujú: Rímskokatolícka cirkev, farnosť Prievidza-mesto a Slovenský skauting, 14. zbor Prievidza

-av-

Diecézny biskup Rudolf Baláž oslávil 20 rokov služby d'akovnou bohoslužbou

Spoločenstvo Banskobystrickej diecézy v Banskej Bystrici slávil dňa 21. marca 2010 Eucharistiu ako poďakovanie za doterajších 20 rokov služby a spolupráce s diecéznym biskupom Rudolfom Balážom.

Ceremoniár Mons. Jozef Štrba privítal v Katedrále sv. Františka Xaverského vzácných hostí, predovšetkým apoštolského nuncia na Slovensku Mons. Maria Giordanu. Ako koncelebrantov predstavil Mons. Stanislava Zvolenského, bratislavského arcibiskupa a metropolitu, ďalej

Mons. Jána Babjaka, prešovského arcibiskupa a metropolitu, a tiež emeritného trnavského arcibiskupa Mons. Jána Sokola. Po boku jubilejného biskupa Rudolfa Baláža sa zhromaždili slovenskí biskupi Mons. František Tondra, Mons. Vladimír Filo, Mons. Tomáš Galis, Mons. Mi-

lan Chatur, Mons. Peter Rusnák, Mons. Štefan Sečka, Mons. Ján Orosch. Apoštolského nuncia sprevádzal Mons. Gianfranco Gallo- ne. Na slávnosti nechý- bali zástupcovia die- cézneho kňazského se- minára na čele s rektom Mons. Vojtechom Nepšinským a pätnásť dekanov diecézy.

„Nie nás, Pane, nie nás, ale svoje meno osláv,“ - citátom žalmu Mons. Marián Bublinc, generálny vikár diecézy, nadviazal na liturgické čítania. V príhovore zdôraznil, že slávnosťou nechcú budovať ľudskú slávu, ale tešiť sa z veľkých vecí, ktoré urobil pre miestnu cirkev Pán. Zo života biskupa Rudolfa Baláža okrem iného spomenul dvanásť rokov kňazstva vo výrobe, jeho angažovanosť na poli katechézy a biskupské heslo Pravda vás vyslobodí. „Svedok pravdy je ten, kto ju hľadá, kto za ňu bojuje, no potom aj trpí,“ zdôraznil generálny vikár.

Apoštolský nuncius Mario Giordana diecéznemu biskupovi i veriacim odovzdal pozdrav Svätého Otca Benedikta XVI. Prítomných povzbudil, aby sa za Svätého Otca modlili. Slávnosť v katedrále označil ako „príležitosť poďakovania sa Bohu za jeho dobrotu a milosrdnú lásku, ktorou obdarúva Cirkev v tejto diecéze“. Poďakoval zároveň biskupovi Rudolfovi nielen za ochotu, s ktorou pred dvadsiatimi rokmi vzal na seba biskupskú službu, ale i za svedectvo viery a vernosti pápežovi, Cirkvi a Bohu.

cou darí v sebe stvárňovať obraz Dobrého Pastiera.“ Arcibiskup metropolita okrem iného poukázal na povzbudzujúci príklad biskupskej služby, ktorá pripomína, že s Božou milosťou je možné urobiť veľa dobrého napriek ľudskej slabosti.

Mons. Ján Babjak sa prihovril v mene prítomných gréckokatolíckych biskupov. Za východnú metropoliu biskupovi Balážovi odovzdal dar - ikonu Bohorodičky - so slovami: „nech ti naša Nebeská matka stále vyprosuje u svojho Syna pevné zdravie, aby si pevne a v pravde viedol ako Mojžiš tebe zverený ľud.“

Biskupský vikár pre maďarsky hovoriacich veriacich, dekan Jozef Mahulányi, poďakoval Mons. Balážovi za jeho otcovské vedenie, keď uviedol: „úprimnou túžbou maďarských veriacich na Slovensku je, aby na ich čele boli biskupi, ktorí sa rovnako správajú ku všetkým veriacim.“ Blahoželania jubilujúcemu biskupovi vyjadrili aj zástupcovia v mene kňazov diecézy, rodín, zamestnancov biskupského úradu, biskupovej rodnej obce Nevoľné a pracovníkov v školstve.

Mons. Stanislav Zvolenský jubilantovi poprial: „Kiež sa ti s Božou pomo-

Text: TK KBS
Foto: Dominik Jáger

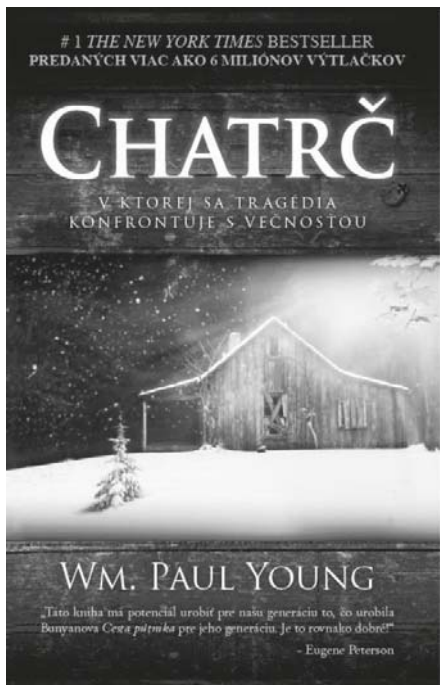
Kde je naša chatrč?

Román *Chatrč* vyšiel v Los Angeles v roku 2007 a hneď sa stal bestsellerom. Jeho autor, Kanadčan Wiliam Paul Young, sa rozhodol pred náučným štýlom uprednostniť formu beletrie a týmto spôsobom odovzdať ostatným svoj pohľad na Boha.

Kniha bola u nás vydaná v roku 2009 vo vydavateľstve Tatran v tvrdej väzbe. Obal korešponduje s obsahom knihy a priam polopatisticky nám vizuálne ponúka to, čo nájdeme aj v jej vnútri - obraz rozpadávajúcej sa chatrče, zimu meniacu sa na jar, symbol Lienkového vraha i čiernu a bielu farbu ako protiklad dobra zla, ktoré sa dostáva do konfliktu nielen v románe, ale aj v každodennom živote človeka. Hlavný názov diela *Chatrč* dopĺňa podnadpis „v ktorej sa tragédia konfrontuje s večnosťou“.

Po formálnej stránke je *Chatrč* rozdelená na *Predhovor*, 18 kapitol a *Slová na záver*. Kým v úvode a závere sa čitateľom prihovára samotný autor, kapitoly (označené nielen číslom, ale aj vlastným názvom a uvedené citátom) sú napísané prostredníctvom on-rozprávania. Realistický začiatok samotného deja románu sa hneď v úvode retrospektívne vracia do minulosti a napokon sa z prítomnosti presunie do fikcie. Dynamickosť románu sa tým po skončení štvrtej kapitoly značne spomalí a dej si začína vyžadovať väčšiu pozornosť čitateľa. Z pátrania po sériovom vrahovi sa totiž rozprávač zameria skôr na otázku, prečo Boh dopúšťa nešťastie aj na nevinných. A na to nie je jednoduché odpovedať. Podarí sa to práve Youngovi?

Ak si čitateľ prečíta informácie na obale knihy, dozvie sa celú podstatu

detektívnej časti deja a v rámci neho už takmer nič prekvapivé nečaká. Možno je to na škodu, pretože čitateľ tak prichádza o veľkú časť „tajomstva“ a kniha ho môže skoro začať nudiť. Jediným pútačom pozornosti na úvodných stranách potom zostáva tajomný odkaz, ktorý dostane Mack niekoľko rokov po zavraždení svojej malej dcéry Missy sériovým vrahom. Odkaz Macka pozýva na miesto činu, kde bola Missy zavraždená - a teda aj na miesto jeho najväčšej bolesti. Pisateľom je údajne Boh. Mack sa o tom rozhodne presvedčiť a v požičanom džípe sa vracia na miesto najväčšej tragédie, ktorá ho v živote postretla.

V okamihu, kedy sa Mack rozhodne odkazu neveriť a povie Bohu, nech si ho hľadá sám, ak chce, stane sa čosi absurdné. Zima je v priebehu pár minút nahradená jarou a Macka víta na prahu chatrče Svätá Trojica zobrazená spôsobom, aký by nik nečakal. Predstavy autora nepochybne narušia zabehnuté stereotypy každého čitateľa, majú však svoj účel. Boh Otec sa pred Macka nemôže postaviť ako muž, pretože Mackov otec bol alkoholik a takéhoto „Tatu“ by určite neprijal. Berie preto sa seba podobu ženy - Afroameričanky Elouisia - a týmto spôsobom hľadá cestu k zatvrdnutému Mackovmu srdcu. Rovnako aj Duch Svätý sa pohybuje v podobe Ázijčanky Saraju. Jediným mužom v rámci Svätej Trojice je Ježiš, ktorý ale tiež nenaplnia Mackove idealistické predstavy o atlétovi s nádhernou postavou a jeho tvár „špatí“ priveľký nos.

Boh sa v rozhovoroch pokúša Mackovi objasniť veci, čo ho trápia. Hovorí o podstate ľudskej slobody, o vzťahu dôvery človeka s ním, či o rozlišovaní dobra a zla. Tieto ťažké témy sú v diele často odľahčovane odbočením k veciam, ktoré sú pre človeka prirodzené, ako je napríklad príroda jedla či radosť z chytania pstruhov, čo však niekedy v texte pôsobí dosť rušivo - napríklad keď Ježiš vysvetľuje Mackovi, ako sa má učiť žiť v láske a potom zrazu začne úplne bez súvisu hovoriť o pstruhovi kľúčom sa pod hladinou jazera. Problémom môže byť aj porozumenie určitých úsekov textu, kde sa na malom priestore vyskytuje vysoká frekvencia cudzích slov (subatomárna úroveň, inhibítory, inkrementálny proces). Možno však slúžia k naplneniu účelu vysloveným Bohom v podobe Elouisia:

„Nepovedala som ti to preto, aby si to pochopil hneď teraz. Povedala som ti to do budúcnosti.“

Nie všetko v tejto knihe je „zvyčajné“. Predstava Boha, ktorý sa neustále uškŕňa a chichoce, šťuchá do niekoho či počúva hudbu v štýle funk, môže poriadne prevrátiť nami vytvorené schémy zobrazujúce Boha ako vznešeného starca sediaceho na tróne. V skutočnosti je to však pravdepodobne inak. „*Nie som najlepšia verzia toho, čo si viete predstaviť,*“ hovorí v diele Elouisia. „*Som oveľa viac ako to, nad a za všetkým, o čo ste schopní prosiť, alebo uvažovať o tom. I keď ma nemôžete úplne pochopiť, aj tak chcem, aby ste si ma uvedomovali.*“

Ako napokon skončí Mackov príbeh v *Chatrči*? Pomôže mu stretnutie so živým Bohom? Pomôže táto kniha odstrániť naše vlastné „chatrče“ - žiaľ, zničené sny a zlomené srdcia? Wiliam Paul Young v závere románu píše: „*Modlím sa, aby ste našli rovnaké milosrdenstvo ako ja, a aby nepomíňajúca prítomnosť Tatu, Ježiša a Saraju zaplnila vašu vnútornú prázdnotu nevýslovnou radosťou a veľbou.*“ Aj keď *Chatrč* treba čítať s opatrnosťou a nestrácať pri nej vlastný kritický úsudok, rozhodne môže oživiť a zmeniť náš vzťah s Bohom. Ukázať nám, kde je tá naša vlastná „chatrč“ a akým spôsobom sa vymaniť z jej zovretia.

Text: Petra Humajová
Obrázok obálky knihy:
www.kumran.sk

Ako sme prežívali pôst

Pôstne obdobie je za nami a my môžeme hodnotiť, či sa nám podarilo pomocou zriekania sa „niečoho“ dobre pripraviť na veľkonočné sviatky.

Naša škola začala pôst na popolcovú stredu spoločnou svätou omšou, kde všetci žiaci i učitelia prijali na čelo znak popola, aby si tak uvedomili pomínutelnosť ľudského života. Menšie deti sa s pomocou pátra Jána učili v období pôstu zriekať nielen sladkostí, ale aj iných detských „závislostí“, a boli vedené k pôstu všetkých ľudských zmyslov. Napríklad pôstom oči mohli odmietnuť sledovať svoj obľúbený program, pôstom úst sa mohli prinútiť menej vyrušovať na hodinách, pôstom tela zase nebehať po chodbách školy atď. Každé zrieknutie sa „niečoho, s čím máme problém“, sa stalo symbolickým ovocím na našom spoločnom „pôstnom strome“ umiestnenom v piaristickom kostole Najsvätejšej Trojice.

Zaujímavým spôsobom zriekania sa bola aj tradičná charitatívna zbierka s názvom *Tehlička pre Sudán*. Žiaci mohli svojím malým príspevkom uložiť symbolickú tehličku na plánik školy, ktorá by sa mala v budúcnosti postaviť z vyzbieraných finančných príspevkov. Určite nie je náhodou aj to, že práve v tomto období naša škola rozbehla projekt *Adopcia na diaľku*, v ktorom sme sa ako organizácia zmluvne zaviazali počas jedného roka podporovať žiakov istej triedy v ďalekom Sudáne. Finančná pomoc na základné životné potreby tamojších detí, ktorú im v priebehu

roka poskytneme vďaka ochote a veľkorysosti našich žiakov a ich rodičov, by mala dosiahnuť sumu približne 1000 €. V prípade, že bude tento projekt úspešný, v čo naozaj veríme, chceme v ňom pokračovať aj v ďalších rokoch.

Popri týchto aktivitách mali možnosť hlbšie prežívať pôstny čas aj žiaci druhého stupňa. Vždy vo štvrtok sa so sestričkou Veronikou stretávali v našej kaplnke, aby sa tam intenzívnejšie ponorili do zmyslu Božieho slova z nedelných čítaní. Mnohé deti napríklad zaujal spôsob likvidácie našich hriechov a problémov (starého človeka v nás), keď ich v podobe skutočných kameňov hádzali do symbolického Červeného mora. Niektoré deti budú možno dlho spomínať aj na nie veľmi lahodné zelené februárové figy, ktoré ochutnali ako ovocie stromu, čo neprinášal ovocie v pravý čas (keď išiel okolo neho Pán Ježiš).

Napokon nemožno nespomenúť hlboký pôstny čas našich maturantov. Iste ho väčšina z nich strávila zriekanim sa svojvoľného ničnerobenia v prospech štúdia povinných maturitných predmetov. Konečný verdikt viacerých maturantov bol taký, že v tomto roku najťažším predmetom na externých maturitných písomkách bol materinský jazyk.

A ako sa do pôstu zapojili naši pedagógovia? Myslím, že mnohí ho ani nepostrehli, nie preto, žeby boli voči nemu celkom ľahostajní, skôr preto, že pracovať ako kvalitný pedagóg si v dnešnej dobe vyžaduje osvojiť si pôstne návyky počas celého školského roka.

Všetci vieme, ako sa nám počas pôstu darilo alebo nedarilo zvládnuť naše predsavzatia. Teraz je však najdôležitejšie zastaviť sa a naozaj naplno prežiť veľkonočný čas milostí. Veľká noc nám môže otvoriť ces-

tu do „nového života“, v ktorom sa staneme lepšími, milosrdnejšími a pokojnejšími. Je to cesta do hrobu a skrze Krista opäť medzi svojich milovaných.

Z našich podujatí v marci

Vychádzka do ZOO školy

Žiaci piateho a šiesteho ročníka sa 16. marca 2010 zúčastnili celodennej vychádzky do zoologickej záhrady v Bojniciach. V tamojšej ZOO škole si vypočuli prednášku z predmetu biológia na tému Ohrozené európske dravce. Najkrajším zážitkom všetkých odvážnych detí však bolo „hranie sa“ so živým pytónom, s ktorým sa mnohé z nich aj odfotografovali.

Exkurzia Uhrovec - Modra - Devín

Žiaci ôsmeho ročníka putovali 17. marca 2010 po stopách Ľudovíta Štúra. Spoločne s pedagógmi slovenského jazyka navštívili jeho rodisko, miesto jeho tragickej smrti i miesto vychádzok Štúrových politicky i literárne činných priateľov.

Hviezdoslavov Kubín

Dňa 18. marca 2010 sa na našej škole uskutočnilo školské kolo súťaže v prednese poézie a prózy Hviezdoslavov Kubín (starší žiaci). V kategórii poézia sa stala víťazkou súťaže žiačka 5.C triedy Laura Balážová a v kategórii próza žiačka 5.A triedy Kristínka Grolmusová. Veríme, že nás budú úspešne reprezentovať na okresnom kole tejto tradičnej súťaže.

Spoločnosť priateľov detí z detských domovov **Úsmev ako dar** regionálna pobočka v Prievidzi Vás srdečne pozýva na 9. ročník regionálneho kola prehliadky tvorivosti detí z detských domovov a náhradných rodín **Najmilší koncert roka**, ktorý sa uskutoční **10. apríla 2010 o 15:00 hod. v Dome kultúry v Prievidzi**. Príd'te si pozrieť vystúpenie detí a užiť si spolu s nimi radosť zo spevu, pohybu, recitácie, dramatizácie a hlavne zo stretnutí s kamarátmi. Svojím potleskom odmeníte deti a pomôžete porote pri výbere ocenených. Tešíme sa na hľadisko naplnené Vami - ľuďmi s láskou v srdci, ktorú radi rozdávate.

Spomienkové podujatie **AKCIA K - 60. výročie násilnej likvidácie kláštorov**, pri ktorom si pripomenieme udalosti tzv. Barbarskej noci z 13. na 14. apríla 1950, kedy totalitná vládna moc v Československu tvrdo zasiahla voči rehoľníkom, sa bude konať **13. apríla 2010 (utorok) od 19:30 vo farskom kostole sv. Bartolomeja**. Podrobný program je na str. 8.

SPOKOJNOSŤ, centrum sociálnych služieb, n.o. pozýva všetkých na II. ročník spoločného futbalového turnaja zdravých a hendikepovaných detí a mládeže **Každý je víťaz**, ktorý sa uskutoční dňa **17. apríla 2010 o 10:00 hod v prievidzskom Lesoparku**.

Slovenský skauting, 14. zbor Prievidza, pozýva všetkých svojich priaznivcov na **Oslavu sviatku patróna skautov, sv. Juraja**, ktorá sa uskutoční v sobotu **24. apríla 2010** na tradičnom mieste nad Bojnicami. Na úvod budeme sláviť svätú omšu v prírode o 15:00 a po nej bude slávnostný táborák.

Chcete svoje deti prihlásiť do letného skautského tábora? V tom prípade sa poponáhľajte, pretože tento rok sa budú môcť prihlásiť iba deti, ktoré naše pravidelné aktivity navštevujú minimálne dva mesiace pred táborom. Skauti majú schôdzky v pondelok, utorok a stredu o 16:30 v skautskej klubovni na ul. T. Vansovej 16 v Prievidzi, skautky sa stretávajú každú stredu o 15:30 v klubovni na internáte na ul. T. Vansovej 32. Viac informácií vám poskytneme aj na čísle 0902 202 898.

Charita sv. Vincenta n.o., ktorá pôsobí na území mesta Prievidza, **prosí o pomoc dobrovoľníkov**. Pomoc je vítaná najmä pri vydávaní stravy a triedení šatstva. Prihlásiť sa môžete osobne priamo v charite (Sládkovičova ul. 5, Prievidza), telefonicky na čísle 046/5427958 v prac. dňoch od 7:00 do 15:00 hod. alebo e-mailom na adrese charita@farapd.sk.

Hľadáte dobrú vec, ktorú by ste podporovali dlhodobo? Zaregistrujte sa na stránke www.dobrakrajina.sk a staňte sa darcom jedného z 51 pripravených projektov. **Darcovský program Dobrá krajina** je novým projektom Nadácie Pontis, ktorá ním chce pomôcť pri komunikácii individuálnych darcov s organizáciami, ktoré potrebujú podporu.

On bol naozaj Boží Syn (Mt 27, 54)

Počas víkendu 19. - 21. marca 2010 sa konala tradičná duchovná obnova lektorov, akolytov, katechéto a ich rodinných príslušníkov u pátrov Saletínov v Chrenovci. Pre nás, účastníkov, bolo veľkou radosťou a zážitkom počúvať príhovory P. Zbigniewa Gierlaka MS, ktorý si vždy pripravil zaujímavé témy o živote a spoznávaní Pána Ježiša.

V príhovoroch sa venoval stotníkovej viere, ktorú naplno spoznal a prežil pod krížom pri Kristovom umučení a smrti. Úžasným centrom rozprávania bol opis umierania Pána Ježiša sv. Matúšom a obraz Umučeného Pána Ježiša od Salvadora Dalího, ktorý namaloval podľa štúdií a kresieb sv. Jána z Kríža. Každý z nás v nich našiel súvislosti so svojím vlastným životom. Vzájomne sme sa o ne delili aj v malých spoločenských. V sobotu večer sa všetci zišli na agapé. Celé naše zhromaždenie

sa zblížovalo, rozprávalo, smialo a radovalo zo života. Smiech búra bariéry a požehnané pôstne obdobie v spoločenstve s Bohom sme si naplno užívali. Spoločné modlitby boli pohladením pre dušu a vrcholom boli sväte omše.

Ďakujeme Pánu Bohu, že nám doprial zúčastniť sa na tejto obnove, niesli sme si tam v srdci aj všetkých, ktorí prísť nemohli. Poďakovanie patrí P. Zbigniewovi a každému účastníkovi.

-mm-

Ochranca poľských skautov Bl. Štefan Vincent Frelichowski

V apríli skauti slávia sviatok svojho patróna, svätého Juraja. Poľskí skauti sa však okrem neho môžu hrdiť už aj svojím ďalším ochrancom, kňazom, ktorý vyšiel spomedzi nich a bol povýšený na oltár. V roku 1999 totiž pápež Ján Pavol II. blahorečil Štefana Vincenta Frelichowského.

Štefan Frelichowski sa narodil 22. januára 1913 v Chelmzi v Poľsku. Jeho rodina nebola bohatá na peniaze, ale na deti a silnú vieru. Dala tak Štefanovi dobré základy, ktoré však okrem rodiny formoval i skauting a mariánske združenie. Ako štrnásťročný sa stal členom

skautského oddielu Závaša Čierneho a o rok už bol vedúcim oddielu.

Najlepšia škola

Podľa Štefana bol skauting najlepšou školou služby ľudom, vlasti a Bohu. Horlivo sa zúčastňoval všetkých skautských akcií a skautská

služba v ňom postupne vybudovala silnú obetavosť i lásku voči ľuďom. Tú sa snažil uplatniť aj na ceste, ktorou sa vydal po ukončení štúdia na gymnáziu. Vstúpil do seminára v Pelpline a hneď si aj stanovil svoj cieľ: „Chcem mať vieru sv. Petra, múdrosť sv. Pavla, ale musím mať aj srdce sv. Jána. Srdce čisté, nevinné. Musím byť kňazom podľa Srdca Ježišovho.“

Oblúbené pole pôsobnosti

Po vysviacke v roku 1937 sa Štefan stal osobným tajomníkom biskupa, o rok bol preložený do Toruňa, kde sa konečne mohol plne venovať svojmu oblúbenému poľu pôsobnosti - práci s mládežou. Nezanedbával ani skauting a stal sa skautským kaplánom Pomoranskej okresnej organizácie. Aktivizoval sa v misiách a v práci v cirkevnom vydavateľstve, obetavo navštevoval chorých a horlivo kázal. Všetko sa zdalo byť v poriadku. Tieto chvíle však nemali trvať večne.

V tieni vojny

1. septembra 1939 napadol Hitler Poľsko a už 7. septembra vpochodovali jeho oddiely do Toruňa. Štefan bol zajatý a umiestnený vo väzení Forte VII. Už v januári nasledujúceho roku ho však previezli do koncentračného tábora v Stutthofe. Štefan s veľkým pokojom znášal všetko telesné i duševné utrpenie a aj tie najhoršie práce vykonával s pokorným úsmevom. Medzi väzňami šíril vieru v Boha, dokonca sa mu na Zelený štvrtok a Veľkonočnú nedeľu podarilo potajomky odslúžiť svätú omšu.

Zastavenia krížovej cesty

Štefan sa veľmi rád modlieval krížovú cestu. Teraz mal na vlastnej koži

okúsiť jej zastavenia. Nenechali ho totiž v Stutthofe, ale premiestnili do Sachsenhausenu a potom do Dachau. Všade mal plné ruky práce. Spovedal, potajomky slúžil sv. omše, modlil sa s chorými, utešoval ich, delil sa s nimi o chlieb. Nakoniec sa od chorých sám nakazil. Dostal škvrnitý týfus a 23. februára 1945 ako tridsaťdvaročný zomrel. Oslobodenia koncentračného tábora sa už nedožil.

Pápež Ján Pavol II. v beatifikačnom príhovore povedal: „Ak je táto beatifikácia veľkým vd'akyvzdaním Bohu za kňazstvo Štefana Frelichowského, je súčasne velebením Boha za zázraky Jeho milosti, ktoré sa konajú rukami všetkých kňazov. Obraciam sa na celú rodinu poľských skautov, s ktorou bol nový blahosla-

vený hlboko spätý. Nech sa stane vaším ochrancom, učiteľom v šlachetnosti, ako aj orodovníkom pokoja a zmierenia.“

Pripravila: Petra Humajová
(Životopisné údaje: Ž. Podtejski: Sol' zeme a svetlo sveta V.; internet)

Liturgické okienko

11. apríl 2010 - 2. veľkonočná nedeľa

Č1 - Pribúdalo veriacich Pánovi, veľké množstvo mužov a žien.

Sk 5, 12-16

R - Oslavujme Pána, lebo je dobrý, lebo jeho milosrdenstvo trvá na veky.

Ž 118

Č2 - Bol som mŕtvy, a hľa, žijem na veky vekov.

Zjv 1,9-11a.12-13

Ev - Večer v ten istý prvý deň v týždni prišiel Ježiš k učeníkom, stal si do prostred a povedal im: „Pokoj vám! Ako mňa poslal Otec, aj ja posielam vás... Prijmite Ducha Svätého!“ O osem dní boli jeho učeníci zasa vnútri a Tomáš bol s nimi. Prišiel Ježiš a povedal: „Pokoj vám!“ Potom povedal Tomášovi: „Vlož sem prst a pozri moje ruky! Vystri ruku a vlož ju do môjho boku! A nebud' neveriaci, ale veriaci!... Blahoslavení tí, čo nevideli a uverili!“

Jn

20,19-31

18. apríl 2010 - 3. veľkonočná nedeľa

Č1 - My sme toho svedkami aj Duch Svätý.

Sk 5,27b-32

R - Budem ťa, Pane, oslavovať, že si ma vyslobodil.

Ž 30

Č2 - Hoden je Baránok, ktorý bol zabitý, prijať moc a bohatstvo.

Zjv 5,11-14

Ev - Ježiš pristúpil, vzal chlieb a dával im, podobne aj rybu. Keď sa najedli, Ježiš sa opýtal Šimona Petra: „Šimon, syn Jánov, miluješ ma väčšmi ako títo?“ - „Áno, Pane, vieš, že ťa mám rád.“ Ježiš mu povedal: „Pas moje ovce!“

Jn 21, 1-19

25. apríl 2010 - 4. veľkonočná nedeľa

Č1 - Obraciam sa k pohanom.

Sk 13, 14.43-52

R - Sme jeho ľud a ovce z jeho stáda.

Ž 100

Č2 - Baránok ich bude pást' a privedie ich k prameňom vôd života.

Zjv 7, 9.14b-17

Ev - „Ja dávam svojim ovciam večný život. ... Moje ovce počúvajú môj hlas, ja ich poznám a ony idú za mnou. Ja im dávam večný život. Nezahynú nikdy a nik mi ich nevytrhne z ruky. ... Ja a Otec sme jedno.“

Jn 10,27-30

Farská kronika

od 25. februára 2010
do 26. marca 2010

**Do farského spoločenstva sme
sviatosťou krstu prijali:**

Kristína Hudecová
Nikolas Odráška
Lucia Dianová
Dominika Vrâbelová
Matúš Húska
Samuel Lustig
Matúš Kováč
Alex Cako
Dominika Kotianová
Dominik Harman

**Blahoželáme k prijatiu
sviatosti manželstva:**

Ferdinand Raab a Martina Meinhartová

**S kresťanskou nádejou na stretnutie
vo večnosti sme sa rozlúčili
so zomrelými:**

Terézia Minčíková, 87 r.
Ján Jakub, 78 r.
Ing. Jozef Polák, 75 r.
Ján Bišof, 70 r.
Jozefína Miková, 95 r.
Július Kunocha, 47 r.
Filoména Murárová, 96 r.
Žofia Kunovská, 99 r.
Mária Pružincová, 66 r.
Anton Humaj, 80 r.
Mária Gregorová, 89 r.
Ján Toryský, 60 r.
Ladislav Novosád, 50 r.
Mária Danišová, 62 r.
Alžbeta Žitňanová, 88 r.

BARTOLOMEJ

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením
BÚ v B.B. č. 1127/98

Vydáva:

Rímskokatolícky farský úrad
v Prievidzi. Vychádza raz mesačne.

Teologický poradca:

Mgr. Martin Dado, dekan

Zodpovedný redaktor, sadzba:

Mgr. Alojz Vlčko,

e-mail: alojz.vlcko@gmail.com

Redaktori:

M. Melicherčíková,

A. Gálová, A. Karaková,

Mgr. P. Humajová

Kontakt:

web: www.farapd.sk

e-mail: bartolomej@farapd.sk

adresa: Redakcia Bartolomej,

Mariánska 4, 971 01 Prievidza

tel.: 046 / 542 28 01

Náklady na tlač:

cca. 0,30 € (9,04 Sk)

Fotografie: titulná a zadná strana

- A. Vlčko, str. 2 - P. Kočík, str. 4-

6 - A. Kiššová, str. 13 - E. Blaško-

vá, str. 15 - M. Melicherčíková, str.

19 - M. Belovič

Tlač: PATRIA I., spol. s r. o.

Prievidza. Tlač registrovaná

Okresným úradom v Prievidzi pod

č. MT 1/1994.

Upozornenie:

Redakcia si vyhradzuje právo

výberu a úpravy príspevkov.

Rukopisy nevraciame.

Skautská krížová cesta

Kalvária v Bojniciach, 20. marec 2010

Vel'ká noc 2010 v nařej farnosti

